

פרק כל התדיר

מתניתין:

בראש השנה, שהוא גם ראש חדש, מוספי ראש חודש קודמין למוספי ראש השנה.

ומקור הדין שתדיר קודם, למדים ממה שנאמר בפרשת קרבנות המוספין "מלבד עולת הבקר אשר לעולת התמיד, תעשו את אלה [את קרבנות המוספים]", ומשמע שקרבן התמיד נעשה קודם קרבן המוסף, משום שהתמיד תדיר מהמוסף.⁽²⁾

כל קרבן התדיר, שמקריבין אותו לעתים יותר קרובות מחבירו, קודם הוא את חבירו להקרבה [ולאכילה].⁽¹⁾

ומבארת המשנה אלו הם הקרבנות הקודמין לחבריהם משום תדירותם:

בשבת שחל בו ראש חדש, מוספי שבת קודמין למוספי ראש חדש.

תדיר.

והרא"ש בשבת, כתב להוכיח שהוא גם דין דחייה, מהגמרא שדנה לגבי נר חנוכה ונר שבת, אם אין לו אלא נר אחד, איזה מהם קודם, האם נר שבת עדיף משום שהוא תדיר, או נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא. ומוכח, שלולי הטעם של פרסומי ניסא, היה קודם התדיר, אף שבכך הוא דוחה את עצם קיום השאינו תדיר. ומבואר מזה, שהוא גם דין דחייה.

ובקובץ שעורים, כתב להוכיח מדברי התוספות בסוגייתנו, שאמרו, שאם אין לו אלא קרבן אחד, מקריב את התדיר. ומוכח שדין תדיר קודם לשאינו תדיר הוא אף דין דחייה, שדוחה התדיר את שאינו תדיר.

2. התוס' [ד"ה כל התדיר] הקשו, הרי במשנה מבואר שהכלל שתדיר קודם לשאינו תדיר נלמד מהפסוק "מלבד עולת הבוקר", ואילו במסכת פסחים [נח ב] מבואר שהמקור לכך שקרבן התמיד קודם לכל הקרבנות, הוא מהפסוק בפרשת צו, "היא העולה", שמשמעותו היא שעולת התמיד היא צריכה להיות העולה

1. מכאן למדים לכל דיני התורה, שיש להקדים את קיום המצוה שהיא תדירה, לקיום המצוה שאינה תדירה.

ובקובץ שיעורים להגר"א וסרמן, נסתפק בדין תדיר ושאינו תדיר באופן שיכול לקיימם בבת אחת, האם גם כאן יש עליו דין להקדים התדיר, ולא לעשותם יחד. וביאור הספק הוא, האם הדין הוא להקדים את התדיר, ולכך אף אם יכול לקיימם בבת אחת אין לו לקיימם בבת אחת אלא צריך להקדים את התדיר ואחר כך את האיני תדיר, או שהוא דין שלא לאחר את התדיר, אך אם יכול לקיימם בבת אחת, שאינו מאחר את התדיר, יכול לעשות את שניהם כאחת.

ובמקדש דוד כתב, שאם יכול לעשותם בבת אחת אין כלל דין להקדים את התדיר, ויכול לכתחלה לקיימם בבת אחת.

ויש לרדן, האם הכלל שתדיר קודם לשאינו תדיר, הוא רק דין קדימה, שיש לקיים את התדיר לפני האיני תדיר, או שהוא גם דין דחייה, שאם אין באפשרותו לקיים אלא אחד מהם, יש לקיים את התדיר, ולדחות לגמרי את קיום השאינו